

نقش توسعه فرهنگ سیاسی-اقتصادی در توسعه فرهنگی ورزش قهرمانی

سیدجلیل میریوسفی*^۱، رحیم رضانی نژاد^۲

چکیده

مقدمه و هدف: دستیابی به اهداف سیاسی-اقتصادی در ورزش، نیازمند توجه جدی به موضوع فرهنگ و ورزش و به عبارت بهتر، توسعه فرهنگی است. هدف این پژوهش بررسی نقش توسعه فرهنگ سیاسی-اقتصادی در توسعه فرهنگی ورزش قهرمانی بود.

روش شناسی: روش این پژوهش از نوع آمیخته بود. ابتدا پرسش‌نامه محقق ساخته ۲۴ گویه ای براساس منابع موجود با مقیاس لیکرت پنج گزینه‌ای تنظیم پس از تأیید روایی محتوایی و روایی سازه با تحلیل عاملی تأییدی، پایایی آن نیز با روش آلفای کرونباخ ($\alpha=0/85$) تأیید شد. سپس با روش نمونه‌گیری هدفمند، تعداد ۱۴۳ کارشناس و پژوهشگر حوزه فرهنگ و ورزش به عنوان نمونه آماری پژوهش انتخاب شدند. از تحلیل عاملی اکتشافی با چرخش متعامد جهت تعیین عامل‌ها و نیز تحلیل عاملی تأییدی جهت تعیین اثر هر گویه و عامل بر توسعه فرهنگی در ورزش قهرمانی استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که شش عامل مرتبط با توسعه فرهنگ سیاسی-اقتصادی به ترتیب اهمیت شامل جهان‌گرایی، شایسته‌سالاری، واقعیت‌گرایی، مشارکت مردمی، تجارت ورزشی و اخلاق اقتصادی هستند. ضمناً گویه‌های، کسب کرسی و حمایت از نمایندگان کشور در سازمان‌های ورزشی بین‌المللی، واگذاری مسئولیت‌های ورزشی براساس تجربه و تخصص، وجود تفکر استراتژیک و درازمدت و پرهیز از روزمرگی در ورزش، مشارکت بخش خصوصی در ورزش، وجود قوانین حمایتی از اقتصاد ورزش و برخورد با فساد مالی در ورزش به ترتیب در عامل جهان‌گرایی، شایسته‌سالاری، واقعیت‌گرایی، مشارکت مردمی، تجارت ورزشی و اخلاق اقتصادی در اولویت قرار داشتند.

بحث و نتیجه‌گیری: وجود زمینه‌های گسترده برای فعالیت در ابعاد سیاسی و اقتصادی ورزش و ملموس بودن نتایج آن در جامعه، نیازمند توجه به فرهنگ در این ابعاد تحت عنوان توسعه فرهنگ سیاسی-اقتصادی در ورزش است که خود می‌تواند موجب توسعه فرهنگی در ورزش قهرمانی گردد.

واژگان کلیدی: ورزش قهرمانی، توسعه فرهنگی، شایسته‌سالاری، مشارکت مردمی، اخلاق اقتصادی.

۱. استادیار گروه تربیت بدنی، دانشگاه ولی عصر (ع) رفسنجان (نویسنده مسئول): تلفن: ۰۹۱۳۳۴۳۷۶۲۵؛ پست الکترونیکی: s.j.miryousefi@gmail.com

۲. استادگروه مدیریت ورزشی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران

۱- مقدمه

ورزش بخشی از فرهنگ و یکی از ملزومات اساسی زندگی اجتماعی امروز و از عرصه های بسیار مهمی است که حکومت ها، افراد و سازمان های بین المللی همواره تمایل داشته اند تا از آن برای دستیابی به اهداف مورد نظر خود بهره برداری کنند. تمایل افکار عمومی جهان به کسب اخبار و اطلاعات مربوط به رویدادهای ورزشی از یک سو و انعکاس گسترده وقایع ورزشی از طریق رسانه های جمعی از سوی دیگر باعث شده است که قلمرو ورزش و سیاست روز به روز گسترده تر شود. به طوری که دوری عرصه ورزش از دنیای سیاست و جداسازی آن از بازی های سیاسی، دیگر امر ساده ای به نظر نمی رسد. از سوی دیگر وجود خیل مشتاقان ورزش در مسابقات ورزشی، هواداران متعصب و پرو پا قرص تیم های ورزشی و نیز هواداران سلامتی و تندرستی که بی وقفه خواهان خدمات مناسب سریع و متنوع ورزشی می باشند، باعث شده که ورزش به عنوان یک صنعت پر طرفدار و پردرآمد در جهان شناخته شود. هم چنین نیازهای حقیقی مردم، از درون شرایط اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی سرچشمه می گیرد و این بیانگر این نکته مهم است که میان ورزش و عوامل مختلف سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و غیره تأثیرات متقابل وجود دارد. از این رو عدم رشد و توسعه فرهنگ سیاسی - اقتصادی در ورزش؛ توسعه مبانی فرهنگ ملی، گسترش خدمات بهداشتی - درمانی، اجتماعی و ورزشی و برخورداری از نیروی انسانی کارآمد را غیر ممکن و توسعه فرهنگی در ورزش را با مشکل مواجه می سازد (۱). توسعه فرهنگی در ورزش قهرمانی در این بعد، توسعه کیفی فرهنگ است. در این نوع توسعه افزایش تولید و توزیع صرف کالاهای فرهنگی (توسعه فرهنگ) مدنظر نیست بلکه مباحثی از قبیل کیفیت تولیدات فرهنگی، انسجام درونی نظام فرهنگی، رابطه میزان تولید و مصرف کالاهای فرهنگی با قوت و ضعف هویت انسان، چگونگی جامعه پذیری و درونی شدن فرهنگی، محتوای پیام ها و تولیدات رسانه ای و به طور کلی رابطه میزان تولید و مصرف کالاهای فرهنگی با رشد فرد و کیفیت زندگی مادی و معنوی او مورد توجه می باشد (۲). بنابراین، ضروری است ورزش همگام با فرهنگ جامعه در سطح ملی توسعه یابد و در ابعاد مختلف سیاسی و اقتصادی مورد توجه ویژه قرار گیرد.

توسعه را می توان بهبود مداوم ظرفیت های فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و انسانی موجود در جامعه و رابطه بین آنها در جهت ارتقای عدالت، کیفیت زندگی و تعالی انسان و غیره تعریف کرد. اهمیت یافتن اقتصاد فرهنگ محور، افزایش خواست مردم برای رفاه فرهنگی، هماهنگی عناصر فرهنگی و بازاریابی و دیگر موارد غیره موجب توسعه سیاسی - اقتصادی می شود. بنابراین توسعه سیاسی - اقتصادی با فرهنگ کار و تلاش، فرهنگ کسب علم و دانش و حاکمیت نگرش علمی، فرهنگ برنامه ریزی و تدبیر امور، فرهنگ سربار دیگران نبودن و فرهنگ صداقت، امانتداری و وفای به عهد در جامعه ارتباط نزدیک دارد. توسعه سیاسی - اقتصادی موجب ارتقای سطح ارتباط و تعامل میان ملل جهان بر اساس ارزش های مشترک، جهانی شدن به ویژه جهانی شدن فرهنگ سیاست خارجی کشورها، ظهور و تشکیل اتحادیه های فرهنگی در صحنه جهانی، حفظ شرف، عزت، سربلندی و عظمت جامعه، بکارگیری علوم در صنایع برای گسترش کمی و کیفی تولید، برنامه ریزی همه جانبه، شکوفایی مهارت، خلاقیت و ابتکار انسان ها به منظور شتاب بخشیدن به چرخ های توسعه اقتصادی و تحقق ارزش ها و ایجاد اعتماد مردم به حاکمیت و در نتیجه مشارکت و همراهی و پذیرش مردم با سیاست ها و برنامه های دولت می شود. (۳).

احمدی و همکاران (۱۳۹۱) فرهنگ سیاسی را الگوی نگرش ها و سمت گیری های فردی نسبت به سیاست در میان اعضای یک نظام تعریف می کنند و معتقدند هر فرهنگ سیاسی توزیع خاصی از حالات، ارزش ها،

احساسات، اطلاعات و مهارت های سیاسی است (۴). توسعه فرهنگ سیاسی باشاخص های مانند دیپلماسی و روابط بین الملل، جلوگیری از آمیخته شدن فرهنگ و اهداف کلان آرمانی که گاه به صورت غیر موجه اهداف فرهنگی خوانده می شوند، تمرکز برنامه ریزی به صورتی شفاف و حتی الامکان عینی درحیطه عملی مدیران و معطوف بودن برنامه ریزی بر اهداف و ارزش ها ارتباط نزدیک دارد (۵). فرهنگ اقتصادی رارفتار ارزشمند هرفرد در جامعه که صرفاً منوط به خواست واراده و اختیاراوست تعریف کرده اند، بعبارت دیگر هر مطلوبی که خواست واراده انسان بدان تعلق گیرد ارزشمند است و به وی برای تهیه نیازمندی های خود قدرت انتخاب می دهد که در رفتارهای پایدارانسان که حاصل و متاثر از فرهنگ است نمود پیدامی کند (۲). توسعه فرهنگ اقتصادی باشاخص های مانند نگرش مطلوب نسبت به دنیا و مظاهران، نگرش و برخورد عملی با مسائل و اهمیت دادن به نقش عقل، اعتقاد به آزادی اندیشه، اعتقاد به برابری انسان ها و احترام به حقوق دیگران، لزوم نظم پذیری، عدم تعارض فرهنگی در جامعه و اعتماد به توسعه ارتباط نزدیک دارد (۱). از سوی دیگر، فرهنگ زیربنای هر نوع توسعه و مهم ترین عامل در تغییرات و تحولات سیاسی-اقتصادی است. بدین معنی که هرگونه پیشرفت و توسعه در شاخص های سیاسی-اقتصادی مانند اعتماد، کیفیت بخشی کالا های فرهنگی، توسعه دیپلماسی، استقلال، بقا و دوام جامعه، اعتقاد به رعایت حقوق دیگران، خلاقیت و نوآوری، بهبود کیفیت زندگی، کارآفرینی، بکارگیری علوم در صنایع، کوشش مجدانه در پی کسب شغل، مشارکت در تعیین سرنوشت خود، حاکم شدن دوستی در جامعه و ایجاد همگرایی در جامعه بر مبنای فرهنگ جامعه شکل می گیرد. به عبارت بهتر، توسعه سیاسی-اقتصادی رami توان تابع فرهنگ جامعه دانست و از آن به عنوان توسعه فرهنگ سیاسی-اقتصادی نام برد که می تواند زمینه ساز توسعه فرهنگی در جامعه باشد. توسعه فرهنگ سیاسی-اقتصادی به معنای تبدیل فرهنگ به صنعت فرهنگ در راستای گسترش صنایع فرهنگی، تشکیل دولت های رفاه، شکست نظریه های اقتصاد محور توسعه و چند فرهنگی شدن است (۳، ۱). علیرغم این بنا به دلایلی مانند گره زدن فرهنگ توسط مراکز ثروت و قدرت با سازوکارهای اقتصادی سرمایه داری و استثماری، کنترل فرهنگ توسط این مراکز و تحمیل نتایج دلخواه خود در چارچوب برنامه های فرهنگی به جوامع ضعیف تر به ویژه در جوامع مستعمره، همچنین دفاع از تمامیت ارضی، سیاسی و تشکیل حکومتی مستقل و متکی به خود، توسعه مبانی فرهنگ ملی، گسترش خدمات بهداشتی-درمانی، اجتماعی، برخورداری از نیروی کارآمد و احترام به جایگاه دین، باورها، فرهنگ و ارزش های خود در جوامع غیراستعماری که جامعه ورزش نیز از این قاعده مستثناء نیست توجه به فرهنگ سیاسی-اقتصادی و توسعه آن را ضروری می نماید

محققانی مانند بحرانی و علوی پور (۱۳۹۱) و قیاسی (۱۳۹۳) در نتایج پژوهش خودشان گزارش کردند که فرهنگ سیاسی-اقتصادی از طریق تقویت مولفه های مانند تولید محوری، صنعت گرایی، رفاه مادی در پناه معنویت، نفی بیش از حد مصرف گرایی، نوآوری و تولید علم، نواندیشی دینی، ایمان و رشد معنوی و آموزش عمومی، تربیت انسان شرافتمند، پرهیز از اخلاق غربی، پرهیز از شیفتگی در برابر علوم امروزی، عینی نگری و تجربه گرایی، ایجاد دوستی در درون جامعه، سالم زندگی کردن و پرورش فضایی مانند عدالت و برادری توسعه می یابد (۲، ۶). این فرآیند از تاثیر عوامل مخرب فرهنگ سیاسی-اقتصادی مانند افزایش فساد و قانون گریزی در جامعه، کاهش آستانه تحمل اجرای عدالت در مردم، درآمدهای حاصل از روش های غیر رسمی و ایجاد شکاف طبقاتی در جامعه می کاهد. این موضوع، بیانگر تأثیر پذیری و رابطه مستقیم میان توسعه سیاسی-اقتصادی و فرهنگ جامعه است. بنابراین، مقصود از توسعه

فرهنگی فرآیندی است که موجب ارتقاء شئون گوناگون فرهنگ جامعه در راستای اهداف مطلوب انسانی شده و هدف نهایی آن رشد و تعالی انسان در ابعاد مادی و معنوی است (۲)

تحقیقات مرتبط بانقش توسعه فرهنگ سیاسی-اقتصادی در توسعه فرهنگی، سرمایه فرهنگی و سرمایه اجتماعی در خارج از حوزه ورزش را مورد بررسی قرار داده است. مثلاً نظریه‌پرداز (۱۳۸۹) و صالح نیا و همکاران (۱۳۸۹) مولفه‌های اعتماد، آگاهی، مشارکت در مسائل عمومی، میراث فرهنگی، مصرف کالاهای فرهنگی، حمایت دولت در تولید کالاهای فرهنگی، عدم تعارض فرهنگی در جامعه، علمی کردن باورهای فرهنگی جامعه و نظم پذیری اجتماعی را از طریق سرمایه فرهنگی و سرمایه اجتماعی برای توسعه فرهنگی لازم می‌دانند (۷،۱). ضمناً، فاضلی (۱۳۹۱) نظریه‌پرداز (۱۳۸۹) و سیاست‌های فرهنگی اسپانیا (۲۰۱۴) کانادا (۲۰۱۱) چین (۲۰۱۳) جمهوری چک (۲۰۰۹) و نیوزیلند (۲۰۰۹) نیز با ارائه شاخص‌های مانند تولید کالاهای فرهنگی، توجه به صنایع دستی، توسعه اقتصادی و سیاسی از طریق ارتباط با سنت و میراث فرهنگی، تنوع کمک‌های مالی به گروه‌های فرهنگی و غیره بر نقش توسعه فرهنگ سیاسی-اقتصادی در توسعه فرهنگی اشاره کرده‌اند (۱،۸، ۱۱، ۱۰، ۹، ۱۳، ۱۲).

از دیدگاه برنامه ریزان اقتصادی و سیاست‌گذاران ورزشی، پدیده فرهنگی-اجتماعی ورزش می‌تواند نقش مهمی در ایجاد جهان‌گرایی، شایسته‌سالاری، واقعیت‌گرایی، مشارکت مردمی، تجارت ورزشی، اخلاق اقتصادی، تقویت همبستگی و غیره در جامعه ورزش ایفاء کند. این ملاک‌ها در چارچوب توسعه فرهنگ سیاسی-اقتصادی می‌توانند باعث توسعه فرهنگی در ورزش شوند. بنابراین علیرغم اهمیت نقش توسعه فرهنگ سیاسی-اقتصادی در توسعه فرهنگی در ورزش قهرمانی تحقیقات و مطالعاتی که مستقیماً این موضوع را مورد بررسی قرار داده باشد بسیار اندک هستند. در این باره، می‌توان از تحقیقات قاسمی و کشگر (۱۳۹۱)، روزخوش (۱۳۸۸) غفرانی و همکاران (۱۳۸۸) نام برد. در این تحقیقات شاخص‌های مانند گسترش مسابقات بین‌المللی با کشورهای دیگر، حضور در مجامع و اجلاس‌های بین‌المللی ورزشی، شرکت فعال در رخدادهای و جشنواره‌های هنری و ورزشی بین‌المللی، تربیت و بهسازی نیروی انسانی متخصص، نهادینه کردن تخصص‌گرایی و شایسته‌سالاری در فدراسیون‌های ورزشی و بدنه عملیاتی ورزش، عدم گرایش بیشتر به کالای ورزشی خارجی، تقویت حامیان مالی، ارتباطات مجازی گسترده با رهبران فرهنگی با استفاده از شبکه اطلاعاتی جهانی، برگزاری نمایشگاه‌های مجازی هنری، تشکیل کمیسیون فرهنگی ورزش و تربیت بدنی، تقویت دیپلماسی ورزشی و فرهنگی، ایجاد شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات ورزشی توسط بخش خصوصی، فراهم کردن امکانات برای راحتی تماشاگران، ترویج فرهنگ وقف در ورزش، ایجاد روحیه همکاری و تعاون، حفظ و انتقال میراث اجتماعی برای توسعه فرهنگی در ورزش قهرمانی ذکر شده است (۱۶، ۱۵، ۱۴).

برخی از تحقیقات دیگر مانند نادریان و قدوسی (۱۳۹۴) کاشف و همکاران (۱۳۹۴)، محمدی و صادقی (۱۳۹۱) پیگمان (۲۰۱۴) کریش (۲۰۱۳) میلارواستینوز (۲۰۱۲) برور (۲۰۱۱) نقش مشارکت مردمی و اخلاق اقتصادی را در رابطه با فرهنگ ورزش مورد بررسی قرار داده‌اند که از ملاک‌های توسعه فرهنگ سیاسی-اقتصادی اجتماعی هستند. از طرف دیگر تصویب قوانین و مقررات حمایتی از تولید، تسهیل شرایط ورود سرمایه‌گذاران بخش خصوصی، تربیت نیروهای متخصص، توجه به نیروی انسانی، طراحی برنامه‌های آموزشی، استفاده از فناوری و تکنولوژی روز از نقش‌های مهم دیگر توسعه فرهنگ سیاسی-اقتصادی است که تأثیر زیادی در تکامل اجتماعات انسانی دارد (۲۳، ۲۲، ۲۱، ۲۰، ۱۹، ۱۸، ۱۷). نکته مهم دیگری که باید مورد توجه قرار گیرد ورود وسایل و تجهیزات ورزشی و لوازم جنبی وابسته به ورزش در بسیاری از رشته‌های ورزشی از خارج کشور به دلیل عدم حمایت سازمان یافته از

تولیدکنندگان داخلی، هم چنین تهاجم فرهنگی در قالب هنجارها و ارزش های جهانی ودوری ورزشکاران ازارزش های فرهنگ داخلی و تضعیف آن بیانگر عدم دستیابی جامعه ورزش به توسعه فرهنگ سیاسی-اقتصادی است. بنابراین توسعه فرهنگ سیاسی-اقتصادی و تحقق اهداف آن با توجه به ایجاد فرهنگ قدرت و ثروت در دولت های استکباری و تحمیل آن به جوامع تحت سلطه، نوسانات و فقدان ثبات اقتصادی و به طبع آن ایجاد بازاریابی در جامعه، بروز ناهنجارهای اجتماعی مانند قانون شکنی، دزدی، بزهکاری، اختلاس، کلاهبرداری، فرار از مالیات، تضعیف فرهنگ قبح (زشتی) اجتماعی ارتکاب فساد، تضعیف فرهنگ کارواختلال در فرآیند جامعه پذیری ضرورت و نیاز جوامع امروزی است. هم چنین محققان سیاسی-اقتصادی معتقدند که دوران رقابت های اقتصادی صرف به سرآمده است و رقابت ها درآینده، رقابت فرهنگ های مختلف است. در این نبرد جامعه ای موفق است که در حوزه سیاست، اقتصاد و غیره برتری فرهنگی داشته باشد. این موضوع گویای این واقعیت است که توسعه فرهنگ سیاسی-اقتصادی و به طبع آن توسعه فرهنگی، مقدم بر توسعه سیاسی و اقتصادی صرف است (۷). از این رو تأثیرونقش توسعه فرهنگ سیاسی-اقتصادی در توسعه فرهنگی در ورزش قهرمانی ایران، بحث مهم وجدیدی است که به نظرمی رسد کمترموردتوجه محققان قرارگرفته مطالعات و تحقیقاتی جامع درباره آن انجام نشده است که بتوان جهت برنامه ریزی و کاربرددرورزش قهرمانی استفاده کرد. بنابراین هدف پژوهش حاضر، بررسی نقش توسعه فرهنگ سیاسی-اقتصادی در توسعه فرهنگی ورزش قهرمانی است.

روش شناسی پژوهش

هدف اصلی این پژوهش بررسی نقش توسعه فرهنگ سیاسی-اقتصادی در توسعه فرهنگی ورزش قهرمانی بود. از روش تحقیق ترکیبی^۱ برای دستیابی به هدف پژوهش استفاده شد. مرحله اول پژوهش (بخش کیفی) براساس نظریه کارکردگرایی ساختی پارسونز^۲ طراحی شد. آنگاه با بررسی کتب دانشگاهی، مقالات متعدد علمی و اسناد موجود (برنامه های سوم و چهارم توسعه، سند راهبردی شاخص های فرهنگی نقشه مهندسی فرهنگی کشور، نظام نامه جامع فرهنگ ورزش و تربیت بدنی، منشور فرهنگی ورزش و غیره) پرسشنامه اولیه ۴۷ گویه ای تدوین گردید. سپس بامشورت استاد راهنما، ۳۰ نفر از اساتید تربیت بدنی و فرهنگی که عمدتاً کارهای تحقیقی و پژوهشی نزدیک به پژوهش مورد نظر داشتند به طور هدفمند انتخاب، ضمن تأیید پرسشنامه در مورد روایی صوری و محتوایی آن اظهار نظر کردند. پس از انجام اصلاحات، پرسش نامه نهایی ۲۴ سؤالی با مقیاس ۵ ارزشی لیکرت (از خیلی مهم=۵ تا بی اهمیت=۱) آماده گردید. پایایی پرسش نامه با استفاده از ضریب هم بستگی آلفای کرونباخ ($\alpha = 0.85$) برآورد شد. در مرحله دوم پژوهش (کمی)، ۱۴۳ شرکت کننده (شامل اساتید مدیریت ورزشی، جامعه شناسی، فرهنگ شناس، روسای دانشکده های تربیت بدنی ومدیران تربیت بدنی دانشگاه هامنحصراً بامدرک دکتری) به پرسش نامه طراحی شده در مرحله اول پژوهش پاسخ دادند. داده های جمع آوری شده با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۲۰ تحلیل عاملی اکتشافی شده و پس از تعیین گویه های هر عامل، با استفاده از نرم افزار لیزرل نسخه ۸/۵ تحلیل عاملی تأییدی بر روی آن ها انجام شد.

1 . Mixed-method Protocol

2 . Functional Structuralism

یافته‌های پژوهش

یافته‌های بخش کیفی پژوهش نشان داد، توسعه فرهنگ سیاسی-اقتصادی یکی از ابعاد اصلی مؤثر در توسعه فرهنگی ورزش قهرمانی است. همچنین در این پژوهش از روش تحلیل عاملی اکتشافی (روش تحلیل مؤلفه‌های اصلی) جهت تعیین عامل های مؤثر بر توسعه فرهنگ سیاسی و اقتصادی استفاده شد که بر اساس آن جهان گرایی، شایسته سالاری، واقعیت گرایی، مشارکت مردمی، تجارت ورزشی و اخلاق اقتصادی به عنوان شش عامل مرتبط با توسعه فرهنگ سیاسی و اقتصادی شناسایی شدند که در توسعه فرهنگی ورزش قهرمانی نقش داشتند شکل شماره (۱). نتایج آزمون بارتلت جدول شماره (۱)، نشان داد استفاده از تحلیل عاملی اکتشافی برای پرسشنامه پژوهش مناسب بوده و عامل‌های ساخته شده از اعتبار لازم برخوردارند. نتایج آزمون KMO نیز نشان می‌دهد که تعداد نمونه‌ها برای تحلیل عاملی کفایت داشت.

جدول شماره ۱: نتایج آزمون KMO و بارتلت در تحلیل عاملی اکتشافی

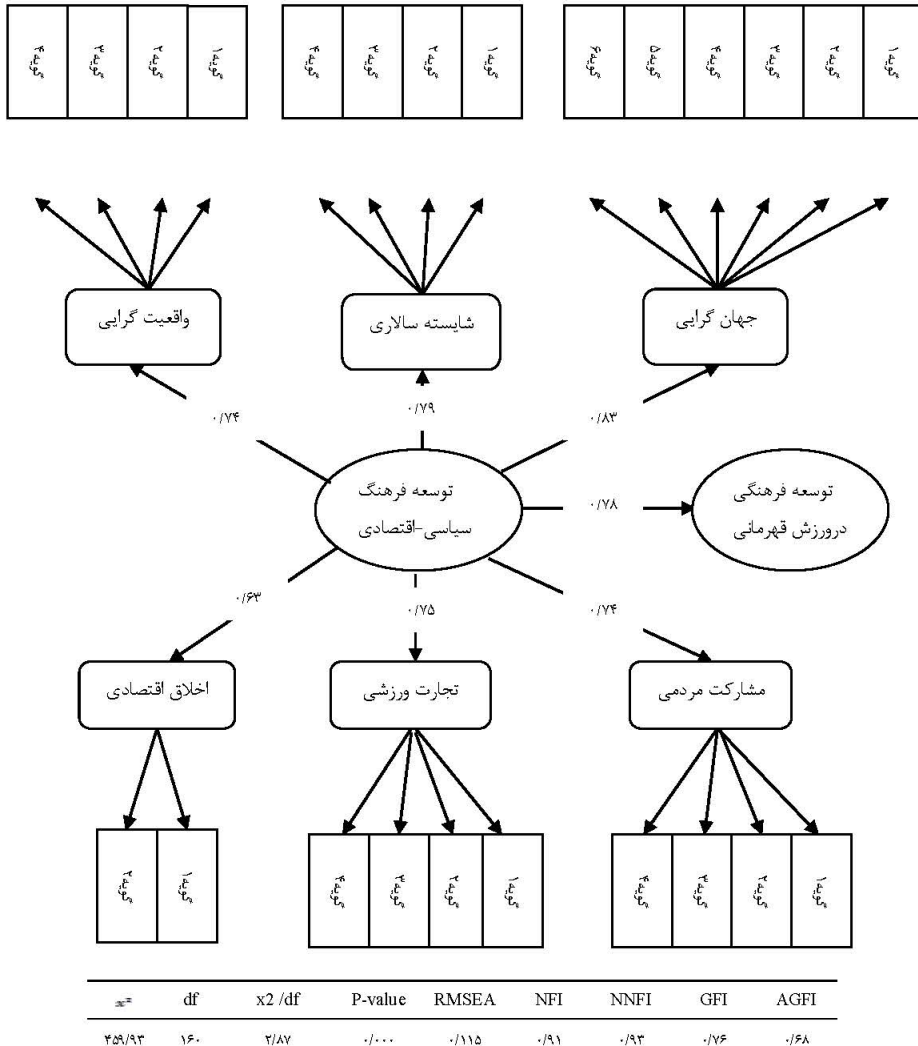
KMO	بارتلت
۰/۸۷۵	خی دو
۱۰۵	درجه آزادی
۰/۰۰۰	سطح معنی‌داری

در تحلیل عاملی اکتشافی توسعه فرهنگ سیاسی-اقتصادی، گویه توزیع عادلانه و برخوردار ی یکسان از امکانات ورزشی به دلیل بارعاملی کمتر از بارمینا (۰/۴۰) از فرایند تحلیل خارج شد. میزان ثبات درونی یا پایایی نیز با استفاده از آلفای کرونباخ برای عامل جهان گرایی برابر با ۰/۸۰، عامل شایسته سالاری برابر با ۰/۸۴، عامل واقعیت گرایی برابر با ۰/۷۴، عامل مشارکت مردمی برابر با ۰/۷۸، عامل تجارت ورزشی برابر با ۰/۶۳ و عامل اخلاق اقتصادی برابر با ۰/۸۸ و در نهایت برای بعد توسعه فرهنگ سیاسی-اقتصادی برابر با ۰/۸۵ به دست آمد. گویه‌های مربوط به هر عامل به همراه اهمیت آن‌ها از دیدگاه پاسخ دهندگان (میانگین و انحراف استاندارد) و بارعاملی مربوط به هر گویه در عامل مربوطه در جدول شماره (۲) گزارش شده است.

بر اساس اطلاعات جدول شماره (۲)، در عامل جهان گرایی، کسب کرسی و حمایت از نمایندگان کشور در سازمان های ورزشی بین المللی در اولویت بالایی قرار گرفته و با داشتن بیشترین میانگین به عنوان مهم‌ترین گویه در این بخش شناخته شد. واگذاری مسئولیت های ورزشی بر اساس تجربه و تخصص از مهم‌ترین گویه‌های عامل شایسته سالاری بود. وجود تفکر استراتژیک و درازمدت و پرهیز از روزمرگی در ورزش از اولویت‌های مبحث واقعیت گرایی بود. مشارکت بخش خصوصی در ورزش در عامل مشارکت مردمی در اولویت بالایی قرار گرفته و با داشتن بیشترین میانگین به عنوان مهم‌ترین گویه در این بخش شناخته شد، وجود قوانین حمایتی از اقتصاد ورزش به عنوان مهم‌ترین گویه عامل تجارت ورزشی بود و در نهایت، در عامل اخلاق اقتصادی برخوردار ی فساد مالی در ورزش (رشوه و غیره) مهم‌ترین گویه بوده و از اولویت بالاتری برخوردار بود. پس از تحلیل عاملی اکتشافی و شناسایی عامل های مربوط به توسعه فرهنگ سیاسی-اقتصادی، از روش مدلسازی معادلات ساختاری برای تحلیل عاملی تأییدی مرتبه اول و دوم و در نهایت ارائه الگو استفاده شد (شکل شماره ۱).

جدول شماره ۲: عامل ها و گویه های بعد توسعه فرهنگ سیاسی-اقتصادی

عامل	اولویت در عامل	گویه ها	انحراف استاندارد $\pm$ میانگین	بار عاملی
جهان گرایی	۱	کسب کرسی و حمایت از نمایندگان کشور در سازمان های ورزشی بین المللی	۴/۳۳±۰/۸۰	۰/۷۱۳
	۲	ارتباطات و تعامل با مراکز ورزشی داخلی و بین الملل	۴/۳۱±۰/۸۳	۰/۷۰۸
	۳	حمایت دولت از میزبانی رویدادهای ورزشی مهم در کشور	۴/۲۶±۰/۸۶	۰/۶۹۹
	۴	فعالیت ها و اقدامات فرهنگی در رویدادهای ورزشی بین المللی	۴/۰۵±۰/۷۳	۰/۷۱۳
شایسته سالاری	۱	واگذاری مسئولیت های ورزشی بر اساس تجربه و تخصص	۴/۷۴±۰/۵۲	۰/۷۳۷
	۲	ضابطه مندی در انتخابات و انتصابات در ورزش (بازیکن و مربی و غیره)	۴/۶۹±۰/۵۳	۰/۷۰۰
	۳	استفاده از نخبگان و متخصصان ورزش در مدیریت ورزش (تصمیم سازی)	۴/۵۹±۰/۶۷	۰/۷۱۷
	۴	وجود ساختارها متناسب با سطوح چهارگانه (قهرمانی، همگانی، تربیتی و حرفه ای)	۴/۴۰±۰/۸۰	۰/۵۲۶
	۵	ثبات مدیریت در ورزش	۴/۳۰±۰/۷۶	۰/۵۰۷
واقعیت گرایی	۱	همکاری و تعامل سازمان های مختلف ورزشی و مرتبط با ورزش در کشور	۴/۲۸±۰/۷۷	۰/۴۳۷
	۲	وجود تفکر استراتژیک و درازمدت و پرهیز از روزمرگی در ورزش	۴/۶۰±۰/۶۶	۰/۶۲۸
	۳	اجتناب از دادن وعده های غیر عملی و تحقق ناپذیر در ورزش	۴/۲۵±۰/۷۵	۰/۶۹۲
	۴	سهام استانی و منطقه ای از ورزش بر اساس آمایش سرزمینی	۴/۱۳±۰/۸۳	۰/۵۴۶
مشارکت مردمی	۱	مشارکت بخش خصوصی در ورزش	۴/۳۵±۰/۸۴	۰/۷۵۱
	۲	وجود سازمان های مردم نهاد (NGO) و داوطلبانه در ورزش	۴/۲۲±۰/۸۰	۰/۷۶۵
	۳	حمایت از اسپانسرشیپ در ورزش	۴/۱۹±۰/۸۲	۰/۷۳۳
	۴	وجود آژانس ها و بنگاه های ورزشی نقل و انتقال بازیکن و شفافیت در قراردادها	۴/۰۶±۰/۸۰	۰/۶۷۸
تجارت ورزشی	۱	وجود قوانین حمایتی از اقتصاد ورزش	۴/۲۳±۰/۷۵	۰/۶۸۶
	۲	میزان رشد اشتغال از طریق ورزش	۴/۱۸±۰/۸۵	۰/۵۱۹
	۳	توسعه صنعت توریسم ورزشی	۴/۱۵±۰/۸۵	۰/۵۱۸
	۴	رعایت موازین اسلامی در قراردادهای ورزشی	۴/۰۵±۰/۸۹	۰/۷۶۸
اخلاق اقتصادی	۱	برخورد با فساد مالی در ورزش (رشوه و غیره)	۴/۷۹±۰/۵۶	۰/۸۵۲
	۲	حمایت از تولید، ساخت و مصرف کالاها، ابزارها و وسایل ورزشی داخلی	۴±۰/۸۳	۰/۵۹۳

شکل شماره ۱: الگوی تأثیر توسعه فرهنگ سیاسی-اقتصادی بر توسعه فرهنگی ورزش قهرمانی

در تحلیل عاملی تاییدی مرتبه اول، از همه گویه‌های پرسشنامه برای پیش‌بینی و تبیین شش عامل مربوط به توسعه فرهنگ سیاسی-اقتصادی استفاده شد. در تحلیل عاملی تاییدی مرتبه دوم نیز شش عامل (جهان گرایی، شایسته سالاری، واقعیت گرایی، مشارکت ورزشی، تجارت ورزشی و نیز اخلاق اقتصادی)، یک بعد اصلی تحت عنوان توسعه فرهنگ سیاسی-اقتصادی را پیش‌بینی و تبیین کردند. نتایج مربوط به تحلیل عاملی مرتبه دوم نشان داد که جهان گرایی با بار عاملی ۰/۸۳ بیشترین تأثیر را در تبیین بعد توسعه فرهنگ سیاسی-اقتصادی داشت. شایسته سالاری، تجارت ورزشی، واقعیت گرایی، مشارکت مردمی و اخلاق اقتصادی نیز به ترتیب با بارهای ۰/۷۹، ۰/۷۵، ۰/۷۴/۷۴ و ۰/۶۳/۰/۰ بعدی بودند. (شکل شماره ۱). بر اساس شاخص‌های نیکویی برازش بدست آمده، و با

توجه به مقدار نسبتاً پایین شاخص‌های GFI و AGFI مدل ارائه شده با احتیاط مورد تأیید قرار گرفت. همچنین نتایج آزمون فرضیه‌های پژوهش، در جدول شماره (۳) ارائه شده است که بر اساس آن می‌توان گفت جهان‌گرایی، شایسته‌سالاری، تجارت ورزشی، واقعیت‌گرایی، مشارکت مردمی و اخلاق اقتصادی به عنوان متغیرهای مستقل بر متغیر توسعه فرهنگ سیاسی-اقتصادی تأثیر داشتند ($P < 0/05$) و در این مورد فرضیه‌های پژوهش تأیید شد.

جدول شماره ۳: نتایج آزمون فرضیه‌های پژوهش (بر گرفته از نتایج تحلیل عاملی تأییدی)

متغیر مستقل	متغیر وابسته	مربع همبستگی چندگانه	بار عاملی استاندارد	ارزش تی	نتیجه
جهان‌گرایی	توسعه فرهنگ سیاسی-اقتصادی	۰/۶۹	۰/۸۳	۱۱/۵۷	تأیید فرضیه پژوهش
شایسته‌سالاری	توسعه فرهنگ سیاسی-اقتصادی	۰/۶۲	۰/۷۹	۱۰/۷۴	تأیید فرضیه پژوهش
واقعیت‌گرایی	توسعه فرهنگ سیاسی-اقتصادی	۰/۵۵	۰/۷۴	۹/۸۱	تأیید فرضیه پژوهش
مشارکت مردمی	توسعه فرهنگ سیاسی-اقتصادی	۰/۵۵	۰/۷۴	۹/۵۸	تأیید فرضیه پژوهش
تجارت ورزشی	توسعه فرهنگ سیاسی-اقتصادی	۰/۵۶	۰/۷۵	۹/۷۵	تأیید فرضیه پژوهش
اخلاق اقتصادی	توسعه فرهنگ سیاسی-اقتصادی	۰/۳۱	۰/۵۶	۶/۷۶	تأیید فرضیه پژوهش

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج تحقیق نشان داد که فرهنگ سیاسی-اقتصادی توسعه آن یکی از ابعاد مهم و اصلی موثر در توسعه فرهنگی ورزش قهرمانی است. توسعه فرهنگ سیاسی-اقتصادی در روابط افراد و جوامع مختلف در عرصه‌های داخلی و خارجی بر مبنای دیپلماسی، استقلال و خوداتکایی دارای اهمیت و تاثیرگذاری است. ورزش با تخلیه هیجان‌ها، تنش‌ها، انرژی پرخاشگری افراد و تأکید بر ارزش‌های مثبت اجتماعی، ایجاد رابطه حسنه بین کشورها مانند چین و آمریکا در دهه ۱۹۷۰ (برگزاری مسابقه پینگ پنگ بین دو کشور) ورود ورزشکاران به عرصه سیاست در انتخابات، تولید کالاها، تجهیزات و تاسیسات ورزشی و ارائه البسه و پوشاک ورزشی دارای نقش در جامعه‌پذیری سیاسی-اقتصادی بوده و باعث تقویت وحدت ملی، ثبات، تعادل اجتماعی و اقتصادی خواهد شد (۲۴). زیرا فرهنگ، سیاست و اقتصاد بر یکدیگر تأثیر متقابل دارند و بدون توجه به فرهنگ جامعه نمی‌توان توسعه را در خدمت انسان قرارداد. طبق یافته‌های پژوهش این بُعد توسط شش عامل جهان‌گرایی، شایسته‌سالاری، واقعیت‌گرایی، مشارکت مردمی، تجارت ورزشی و اخلاق اقتصادی تبیین شده است. جهان‌گرایی یا گرایش به جهانی شدن، پدیده‌ای فرهنگی است، که تجربیات زندگی روزمره، نحوه پخش ایده‌ها و کالاها را تحت تأثیر خود قرار داده و نشان دهنده استاندارد و یکسان شدن فرهنگ در سراسر جهان است (۳). جهان‌گرایی از طریق برقراری روابط و دیپلماسی اتفاق

می افتد. محققان معتقدند از میان انواع دیپلماسی هیچ کدام به اندازه دیپلماسی فرهنگی پایدارتر و تأثیرگذارتر نیست. زیرا دیپلماسی فرهنگی تبادل ایده ها، اطلاعات، هنر و دیگر جنبه های فرهنگ میان ملت ها، به منظور تقویت تفاهم متقابل است. بنابراین به نظر می رسد میزبانی از رویدادهای ورزشی مهم مانند بازی های جهانی و المپیک که محل تبادل فرهنگ های مختلف و معرفی هویت، آداب، ارزش ها و باورهای یک ملت و از طریق اجرای برنامه های فرهنگی است سبب افزایش جهان گرایی یا تعاملات بین ملت ها خواهدگردید. همان طور که در المپیک پکن برای برقراری ارتباط بهتر ارائه دهندگان خدمات به ورزشکاران و تماشاگران موظف به استفاده از زبان انگلیسی بودند. این تمهیدات از سوی برگزار کنندگان سبب کسب درآمد قابل توجه نیز برای آنها گردید. در همین رابطه امینی و انعامی علمداری (۱۳۹۱) غفرانی و همکاران (۱۳۸۸) فاضلی (۱۳۹۱) میزبانی رویدادهای ورزشی بین المللی و کسب کرسی های فعال بین المللی در ورزش، تعداد میزبانی مسابقات، تحکیم، تقویت، و ارتقای ارزش ها و فرهنگ انقلاب اسلامی و ملی در فعالیت های ورزشی، ایران شناسی و ایجاد این کرسی در دانشگاه های معتبر، اعطای بورس های منظم و مستمر تحصیلی در سطوح عالی برای اشاعه ی فرهنگ و زبان کشور در سطح جهان، چاپ و نشر کتاب و مجلات مجازی متعدد به زبان های مختلف، ایجاد زیرساخت های مجازی ارتباطی گسترده میان اندیشمندان و دانشجویان خود و کشور هدف، مبادلات مجازی محصولات فرهنگی مانند فیلم و... برقراری ارتباطات وسیع مجازی و اطلاعاتی با سازمان های دولتی و سازمان های غیر دولتی و ارتباط با رسانه های کشور هدف در قالب دیپلماسی رسانه ای و دیپلماسی سایبر را از راه های دیپلماسی فرهنگی برای جهان گرایی معرفی کرده اند (۸،۱۶،۳). این نتایج همسو با پژوهش حاضر است.

عامل بعدی تبیین کننده توسعه فرهنگ سیاسی-اقتصادی، شایسته سالاری است. ایجاد پایداری، ثبات و توسعه در یک نظام سیاسی و اجتماعی به دلیل روی کارآمدن افراد لایق و شایسته اتفاق می افتد. شایسته سالاری مهیا کننده فرصت های برابری است که در آن افراد براساس شایستگی، صلاحیت، دانش و تلاش و بدون ملاحظات سیاسی، اجتماعی و اقتصادی شناسایی می شوند (۲۵). در پژوهش حاضر، واگذاری تصمیم سازی در ورزش و مسئولیت ها به افراد متخصص و با تجربه، ثبات مدیریت در ورزش، ضابطه مندی در انتخابات و انتصابات در ورزش (بازیکن و مربی و غیره) واگذاری مسئولیت های ورزشی براساس تجربه و تخصص از گویه های تشکیل دهنده ملاک شایسته سالاری بود. در همین رابطه حسنی و همکاران (۱۳۹۲) سیف پناهی و همکاران (۱۳۹۱) مظفری و همکاران (۱۳۹۱) از شاخص هایی مانند استفاده از نیروهای کارآمد، متخصص و مرتبط در سطوح مختلف ادارات ورزشی، بکارگیری دانش آموختگان رشته تربیت بدنی در ورزش، ارتقاء سطح تخصص نیروی انسانی بخش ورزش و ثبات مدیریت در ورزش برای رسیدن به این هدف نام برده اند (۲۷،۲۶،۲۵).

در پژوهش حاضر، عامل واقعیت گرایی سومین عامل تعیین کننده توسعه فرهنگ سیاسی-اقتصادی شناسایی شده است و مواردی مانند سهم استانی و منطقه ای از ورزش براساس آمایش سرزمینی، اجتناب از دادن وعده های غیرعملی و تحقق ناپذیر در ورزش، همسویی کارگزاران ورزش با سیاست ها و برنامه های توسعه کشور، وجود تفکر استراتژیک و درازمدت و پرهیز از روزمرگی در ورزش را در برمی گرفت. نتایج تحقیقات بسیاری نشان داده است که توسعه فرهنگی، اقتصادی و غیره در استان های مختلف کشور براساس آمایش سرزمینی انجام نشده است و تفاوت فراوانی بین استان ها در این خصوص وجود داشت. در آخرین تحقیق ملایی و همکاران (۱۳۹۳) سطح توسعه یافتگی استان های کشور را در ابعاد فرهنگی، اقتصادی، صنعتی و اجتماعی بین سال های ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۰ بررسی

کرده اند و نشان داده اند که استان های برخوردار، از توسعه بیشتری بهره می برند و درجه توسعه یافتگی ورزش قهرمانی در استان های مختلف نیز متفاوت است. در استان های محروم و کمتر توسعه یافته (مرزی و پیرامونی) درجه توسعه ورزش قهرمانی کمتر است و ضریب اختلاف شاخص های ورزش قهرمانی مانند کسب مدال، تعداد میزبانی و غیره در این استان ها نسبت به استان های مرکزی نابرابر است. بنابراین میزان توسعه فرهنگی نیز نابرابر است. البته هدف پژوهش حاضر نیز توسعه فرهنگی یکسان در همه استان ها با توجه به آمایش سرزمینی است (۲۸). تدوین برنامه های استراتژیک و راهبردی برای ورزش کشور در رشته های مختلف مانند طراحی و تبیین مدل اجرایی استراتژی فدراسیون کشتی جمهوری اسلامی ایران (۲۹) استراتژی توسعه ورزش همگانی در ایران (۳۰) و سایر طرح های مشابه دلیل وجود تفکر استراتژیک در ورزش کشور است که باید در حوزه فرهنگ نیز ادامه یابد. البته در این مورد می توان به تدوین سیاستها و اولویت های فرهنگی سازمان تربیت بدنی و آیین نامه کمیسیون فرهنگی تربیت بدنی توسط شورای عالی انقلاب فرهنگی اشاره کرد که در آنها بر تقویت و جهانی سازی ورزش ها و بازی های ملی و بومی، تدوین اهداف و مبانی ارزشی، اجتماعی و زیستی ورزش و تربیت بدنی در جمهوری اسلامی و معرفی از طریق سیستم آموزشی و فرهنگی، تدوین نظامنامه جامع فرهنگی ورزش و تربیت بدنی به مثابه مکمل طرح جامع ورزش، توجه به بخش آموزش و تحقیقات و بخش فرهنگی سازمان تربیت بدنی نسبت به سایر بخش ها، سیاستها و برنامه های رسانه ای مربوط با هم اندیشی نخبگان رسانه های ورزشی و لزوم ارتباط و همکاری نهادهای ارزیابی کننده ورزش و تربیت بدنی در کشور نظیر مجلس شورای اسلامی، سازمان مدیریت و برنامه ریزی، مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی و هیئت نظارت و ارزیابی فرهنگی و علمی شورای عالی انقلاب فرهنگی تأکید شده است. هم چنین می توان از تلاش های وزارت ورزش و جوانان برای تهیه نظامنامه جامع فرهنگی ورزش کشور نام برد که پیش نویس آن (۱۳۹۳) با تدوین ۱۴ اصل و ۱۳ راهبرد در جهت توسعه فرهنگی در ورزش کشور به مراجع قانون گذاری برای تأیید و تصویب ارائه شده است.

یکی از مؤلفه های اصلی و عمده مشارکت مردمی، خصوصی سازی و وجود سازمان های مردم نهاد (NGO) و داوطلبانه است. امیری و همکاران (۱۳۹۲) خسروی زاده و همکاران (۱۳۹۳) موانع عمده خصوصی سازی را مخالفت متخصصان و کارشناسان با مباحث خصوصی سازی می دانند (۳۱،۳۲). هم چنین در ماده ۱۱۷ قانون برنامه چهارم توسعه، و سند تفصیلی نظام جامع توسعه تربیت بدنی و ورزش کشور، در جهت اصلاح ساختار تربیت بدنی بر تقویت حضور بخش غیردولتی اشاره شده است که با یافته پژوهش حاضر همخوانی دارد.

از مؤلفه های دیگر برای مشارکت ورزشی می توان به حمایت از اسپانسرشیپ در ورزش، شفافیت در قراردادهای ورزشی و داوطلبی در ورزش اشاره کرد. کلاته سیفری و همکاران (۱۳۹۳) روزخوش (۱۳۸۸) صفابخش (۱۳۸۶) نیز از شاخص هایی مانند میزان حمایت مدیران ورزشی از اسپانسرها، لزوم مقابله با نظام دلالی و واسطه گری در ورزش حرفه ای و جلوگیری از تخریب بازار نقل و انتقالات بازیکنان، عامل ساختاری-مدیریتی، تأثیر جامعه پذیری سازمانی بر حفظ داوطلبی و تحلیل عوامل مؤثر بر انگیزه داوطلبی را برای بیان مشارکت مردمی نام برده اند که همسو با نتایج پژوهش حاضر است (۳۴،۱۵،۳۳).

عامل بعدی برای توسعه فرهنگ سیاسی-اقتصادی، عامل تجارت ورزشی است. اشتغال از طریق ورزش یا همان کارآفرینی از یافته های پژوهش برای تجارت ورزشی است. کارآفرینی را به عنوان ایجاد، رشد و توسعه کسب و کارهای ورزشی موجود و استفاده از رویدادها و خدمات ورزشی برای حل مشکلات اجتماعی می دانند. تاسیس

کارگاه های تولید تجهیزات و امکانات ورزشی، ایجاد تولیدی های پوشاک و البسه ورزشی توسط بخش خصوصی، نمونه هایی از مصادیق ایجاد اشتغال به وسیله ورزش است که تأییدکننده یافته پژوهش حاضر است. هنری و مندعلی زاده (۱۳۹۲) نیز گسترش نوآوری و ایجاد اشتغال را از طریق ورزش و توسط توسعه بخش خصوصی در جامعه می دانند (۳۵) که با یافته های پژوهش حاضر، همسو است.

موضوع دیگر در بحث تجارت ورزشی، توسعه صنعت توریسم یا گردشگری ورزشی است. صنعت گردشگری به عنوان بزرگ ترین و پررونق ترین صنعت جهان است. این صنعت عامل مؤثری در تعامل فرهنگ ها، گفتگوی تمدن ها و برقراری انس و الفت بین ملت هاست. امروزه توسعه گردشگری چه در سطح ملی و منطقه ای و چه در سطح بین المللی مورد توجه برنامه ریزان دولتی و شرکت های خصوصی قرار گرفته است. بسیاری از کشورها صنعت گردشگری را به عنوان منبع اصلی درآمد، اشتغال، رشد بخش خصوصی و توسعه ساختار زیربنایی می دانند. زیرا براساس گزارش سازمان جهانی گردشگری تا سال ۲۰۱۰، بیش از ۴۳ درصد مشاغل جهان مربوط به این صنعت است (۳۶). با توجه به اهمیت گردشگری در تبادلات اقتصادی و فرهنگی و لزوم تقویت و توسعه آن و دستیابی به اعتبار و جایگاه واقعی خود در سطح بین المللی باید بخش های مختلف آن شناسایی شود. یکی از این بخش های مهم و پر اهمیت ورزش است که به عنوان توریسم یا گردشگری ورزشی نامیده می شود. گردشگری ورزشی از طریق میزبانی رویدادهای بزرگی مانند رقابت های المپیک، جام جهانی و غیره می تواند علاوه بر جذب سرمایه و سودآوری اقتصادی، مکانی برای تبادل فرهنگی نیز قرارگیرد و سبب توسعه و ارتقاء فرهنگ جوامع شود. در کشور ایران به دلیل وجود محدودیت های در صنعت عمومی گردشگری، گردشگری ورزشی می تواند از لحاظ ارزشی و فرهنگی نقش مهمی در تبادلات فرهنگی ایفاء کند. البته تحقیقات انجام شده بیشتر بر بُعد اقتصادی توریسم متمرکز شده و بخش فرهنگی مورد توجه نبوده است.

از موضوعات دیگر در تجارت ورزشی، طبق یافته های پژوهش وجود قوانین حمایتی از اقتصاد ورزش و توجه به موازین اسلامی در زمان انعقاد قراردادهای ورزشی است. منظور از موازین اسلامی، معیارهای اسلامی است که در رابطه با شئون مختلف و در حوزه های مختلف سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و غیره مطرح می شود. امروزه در برخی از قراردادهای ورزشی به دلیل عدم پرداخت حق بیت المال مانند مالیات، دستمزد واقعی بازیکن و مربی و غیره اصول اخلاقی رعایت نشده است و با انعقاد قراردادهای صوری، معیارهای اسلامی نیز نادیده گرفته می شود. وجود شکایات زیاد از ورزش ایران به ویژه فوتبال در دادگاه بین المللی ورزش، گواه این موضوع است. بنابراین جهت جلوگیری از این مشکل توجه به موازین اسلامی در انعقاد قراردادهای ورزشی الزامی است که یافته پژوهش حاضر نیز بر آن تأکید دارد. در همین رابطه روزخوش (۱۳۸۸) و لیوهانگ (۲۰۱۰) نیز تعهدات اخلاقی بازیکنان و مربیان در قراردادهایشان را مهم دانسته اند و تصویب قوانین در حمایت از اقتصاد ورزش را ضروری می دانند که با یافته پژوهش حاضر همخوانی دارد (۳۷، ۱۵).

اخلاق اقتصادی، آخرین عامل توسعه فرهنگ سیاسی-اقتصادی در پژوهش حاضر است. برخورد با فساد مالی در ورزش به ویژه در فوتبال کشور و حمایت از تولید، ساخت و مصرف کالاها، ابزارها و وسایل ورزشی داخلی از یافته های این پژوهش است که عامل فوق را تبیین می کنند. فساد مالی در ورزش و به ویژه فوتبال، در قالب فرار مالیاتی به هنگام انعقاد قراردادهای صوری ورزشکاران در باشگاه های مختلف ورزشی، فروش برنامه های رسمی یک تیم، رشوه و تبانی، شرط بندی ها و غیره وجود داشته است. در ورزش ایران و به ویژه فوتبال نیز متأسفانه

فسادمالی در حال شیوع است. ضمناً به دلیل عدم وجود سیستم آمار رسمی و امتناع دست اندرکاران امور مالی فدراسیون ها و باشگاه های ورزشی از ارائه آمار دقیق و شفاف در خصوص امور مالی باشگاه ها (قراردادها، هزینه ها، درآمد و...) تاکنون ابعاد این فساد به خوبی روشن نشده و اقدام مهمی در زمینه ریشه کنی آن انجام نگرفته است. از این رو، علیرغم وجود تحقیقات متعدد در خصوص باشگاه داری و امور مربوط به باشگاه ها به ویژه فوتبال محققان نتوانسته اند به نتایج مهمی دست پیدا کنند و نتایج ارائه شده احتمالاً بر پایه مشاهدات و آمارهای غیر رسمی بوده است. در همین رابطه احمدزاده و همکاران (۱۳۹۳) رواج رشوه و تبانی و فرار مالیاتی را از چالش های ورزش امروز ایران می دانند که با نتایج پژوهش حاضر همسویی دارد. از موارد دیگر داشتن اقتصاد سالم در ورزش طبق یافته های این پژوهش حمایت از تولید داخلی است که می تواند استقلال و عدم وابستگی اقتصادی در ورزش کشور را موجب گردد (۳۸). روزخوش (۱۳۸۸) برای توسعه فرهنگ اقتصادی عواملی مانند سهم ورزش از بازار کالاها و خدمات ورزشی، بهبود کیفیت تولیدات و صدور محصولات ورزشی را معرفی کرده است که با نتایج این پژوهش همخوانی دارد (۱۵). باید یادآور شد که برای توسعه فرهنگی از طریق اقتصاد و سیاست فرهنگ محور، نیازمند شایسته سالاری، دیپلماسی ورزشی، واقعیت گرایی، مشارکت مردمی در اقتصاد ورزش، مبارزه با فساد مالی در ورزش (رشوه) و تعیین سهم فرهنگ از تولید ناخالص داخلی است. بنابراین پیشنهاد می شود با واگذاری امور مختلف ورزش به نخبگان و متخصصان ورزش، حمایت از شرکت یا عضویت نماینده های ورزشی کشور در مجامع بین المللی، پرهیز از انجام امور موازی، یکسان سازی تصمیمات کارگزاران ورزش با سیاست ها و برنامه های توسعه کشور، استفاده از تفکر استراتژیک و درازمدت در برنامه ها، وجود سازمان های مردم نهاد و داوطلبانه در ورزش، حمایت از اسپانسر شیب، حضور بخش خصوصی در ورزش، استقرار کارشناسان حقوقی مجرب بر نحوه توزیع درآمدها و هزینه های مالی باشگاه ها و همچنین توجه رسانه های عمومی کشور به خصوص صدا و سیما در زمینه فرهنگ سازی بخصوص در امور اقتصادی و سیاسی نقش مهمی در توسعه فرهنگ سیاسی-اقتصادی داشته باشند.

منابع و مأخذ

1. Nazarpour, M.(2010). The Extent of Influence of Islamic Culture over Economic Development (Text in Persian), Islamic Economy, 10(38), page: 175-200.
2. Ghyasi, E., Safavi, S.R., & Solaimani, R. (2014). The Survey of the Relationship between Economics and Culture in Islamic Society, First National Congress of Religious thought and Research, page: 185-192.
3. Amini, A., Anami, S. (2013). Globalization of Culture and Function of Cultural Diplomacy in Foreign Policy, rahbord, 65 (21) Page: 393-413.
4. Ahmadi, Y., Rabbani, R & Namaki, A. (2012). Indexes of Human Development and Democratic Political Culture, Social Studies, Page 1-31.
5. Salehi Milani, S., Mohammadi, M. (2011). Presenting Indicators for Cultural Sustainability, Case Study: Tehran (Text in Persian), Urban Management, 27, page: 41-58.
6. Bahrani, M., Alavi Poor, S. M. (2012). Paradigms of Interaction between Culture and Politics, cultural research, 5(19), Page 127-151.

7. Salehnia, N., Denavi, J., & Haghnejad, A. (2010). The Role of Culture in the Economic Development, *Cultural Engineering*, 4(43-44), page:66-79.
8. Fazli, H. (2012). Sports and Identity Politics. *Iranian Political Science Association*, 7(2):152-174.
9. Statistical Yearbook of Spain (2014). www.ine.es/en/pr0dyser/pubweb
10. Statistic Canada (2011). Chapter8, Culture and leisure, www.statcan.gc.ca
11. China statistical yearbook (2013). 22 culture & sport
12. National - Cultural policy Czech Republic, 2009 – 2014 Ministry of culture Prague, 2009.
13. Cultural Indicators for New Zealand (2009). By ministry for culture and heritage Te Manatū Taonga Wellington, New Zealand ISBN 978-0-478-18465-5.
14. Ghasemi, H., Keshgar, S. (2012). Socio-cultural foundations of the sport. First Edition. Bamdadktab.
15. Roozkhosh, M. (2010). Determination and Definition of Components and Sub Components and Indexes of Sport's Field. The Supreme Council of Cultural Revolution Scientific Office: Strategic Studies Center: page:1-139.
16. Ghofrani, M., Goudarzi, M., sajjadi, N., Jalali Farahani, M., Mogharnasi, M., Tabatabai, & Alidoust Ghahfarokhi, A. (2009). The Design and Codification of the Development Strategy of Championship Sports in Sistan and Baluchestan Province, (39), page: 107-131.
17. Naderian, M., Ghodusi, N. (2014). An Investigation of the Current Obstacles in Investment by private Sector in production of sports equipments and related devices, *Applied research of sport management and biology*, 4(12), page:63-73
18. Kashef, M., Ahadi, B., & Majidi, C. (2015). The Factors Related to National Production and Iranian Labor and Capital Support in Sport, *sport management*, 7(3), Page 351-366.
19. Mohammadi, R., Sadeqi, R. (2012). The Role of TV in Making the TV Football Spectators Committed to Sport Sponsors, *Research in sport management*, 1(3), page: 106-124
20. Pigman, G., A. (2014). International Sport and Diplomacy's Public Dimension: Governments, Sporting Federations and the Global Audience, *Diplomacy & Statecraft*, 25(1), page:94-114
21. Kirbis, A. (2013). Political Participati on and Non-democratic Political Culture in Western Europe, East-Central Europe and Post-Yugoslav Countries Democracy in Transition.
22. Millar, p., Stevens, J. (2012). "Management training and national sport organization managers: Examining the impact of training on individual

- and organizational performances". *Sport Management Review*. No. 15, Page : 288-303.
23. Brewer, B. (2011). The long Twentieth century and the cultural Turn: World-Historical origin of cultural Economy in American Sociological Association, Volume XVII, 1, Peag: 31-57.
  24. Malakootian, M.(2010), *Sport AND Politics*, political quarterly,39(2), Page:301-316
  25. Hasani, K., Sheikhesmaeili, S., & Maghsoudi, K. (2013). Dimensions and Components of Meritocracy in Managers and Employees of Educational Institutions ,*Management and Development process*,2(84),page:119-140
  26. Seif Panahi Shabani, j., Goudarzi, M., Hamidi, M., & Khatibi, A. (2012). The Design and Codification of the Development Strategy of Championship Sports in Kurdistan Province. *Sport Management*, (8) page: 57-73.
  27. Mozaffari, S.A.A., Ellahi, AR., Abbasi, SH., Ahadpour, H., & Rezaei, Z. (2012). Development strategies of the athletic sport. *Sport Management Studies*, (13):33-48.
  28. Mallaei, M.(2014). The study of influencing factors on Iran's provinces championship sport and offering a proposed model, A thesis submitted in partial fulfillment of requirements for the degree of doctor of philosophy in sport management, guilan university.
  29. Nasirzadeh, A., Goodarzi, M., & Farahani, A.(2012). Establishing Applicable Strategy Model of Wrestling Federation of Iran by BSC Approach, *Applied research of sport management and biology*, 4, page: 31-42.
  30. Javadi pour, M., Samie nia, M. (2013). Explanation of strategic position and presentation of development strategy in Sport for all in Iran, *Contemporary Studies on sport management*,5,page:15-28
  31. Amiri, M., Nayyeri, SH., Saffari, M., & Delbari Ragheb, F.(2013). Explanation and Prioritization of Barriers to Privatization and Private Sector Participation in Sport Development. *Sport Management*, 5(4) page: 83-106.
  32. Khosravizadeh, A., Bahrami, A., & Haghdadi, A. (2014). Investment and involvement barriers of private sector in Markazi province sport. *Sport Management Studies*, (24) page: 207-222.
  33. Kalateh Seifari, M., Kouzechian, H., Ehsani, M., & Hosseini, S. Y. (2014). The Effect of Organizational Socialization on Volunteer Retention in Student Sports, *Sport management*, 6(2), page:264-282.
  34. Safabakhsh, M. (2007). The development of sports culture. Physical Education Organization of Islamic Republic of Iran. Vice-chancellor and

- the provinces. National office management and development of sports in Iran: 1-338.
35. Honari, H., Mandalizadeh, Z. (2013). Framework of Developing and Explaining an Entrepreneurship Mission Statement in Sport of Iran from the View Point of Sport Experts, Applied research of sport management and biology, 2(5), page: 49-60.
  36. Aliabadi, S., Hessami, Sh.S.(2014). Feasibility study of Functional link between Ecotourism and Sport Tourism in Iran Case Study (Kurdistan Province), Applied research of sport management and biology,3(11),page:43-50
  37. Li-Hong (Leo), Hsu An. (2010). "Overview of sport philosophy in Chinese-speaking regions (Taiwan & Mainland China)", Philosophy of Sport, 37, page: 237-252.
  38. Ahmad Zadeh, A., Mousavi, s. J., & Doosti, M. (2014) Identifying of cultural challenges and opportunities of sport in Mazandaran province. Contemporary studies on sport management, 4 (7) page: 15-29.

The Role of The development of economical and political culture in Cultural Development in Championship Sport

Sayyed Jalil Miryousefi*¹ - Rahim Ramzaninezad²

(Received : ; Accepted:)

Abstract

Literature and Objective: Achieving the economical and political goals on sport requires serious consideration to culture and sport and in better words to a cultural development .The purpose of this study was to investigate the role of the development of economical and political culture in cultural development in Championship sport.**Methodology:** The method of the research was a mixed-model protocol. At first, a researcher-made questionnaire consisted of 24-item Likert scale was used after confirmation of validity and content. Reliability was also confirmed with Cronbach's alpha (0.85). 143 experts in the field of cultural and sport studies were selected purposively as the sample. The statistical method included exploratory factor analysis with Varimax rotation in order to identify factors, followed by a confirmatory factor analysis to test the impact of the identified factor and items on the cultural development in Championship sport.**Findings:** The results showed in order of importance universalism, meritocracy, Realism, people's participation, sports business and economic ethics were identified as the six factors which are related to development of economic and ploitical culture. Furthermore, the items of, Get a place and support of representatives in international sports organizations, Assignmentof Sport responsibilities based on the experience and expertise, being strategic thought and long time avoiding of routine in sport, Private sector participation in sport, and Being Protection laws of Sport Economy and Collision with corruption in sport, considering the factors of universalism, meritocracy, Realism, people's participation, sports business and economic ethics were the priorities, respectivel.**Conclusion:** Being Wide fields for activities in the economical and political dimensions of sport and tangible results in the of society,the need attention to culture in this dimension as development of political-economic culture in sport that could be cultural development Championship sport.

Key word

Championship Sport, cultural development, meritocracy, people's participation, economic ethics.

---

1 . Assisstant professor of Physical Education, University of vali-Asr rafsanzan (Corresponding Author: Email; s.j.miryousefi@gmail.com; Tel: +989133437635)
2 . Professor, Sport Management, Faculty of Physical Education, University of Guilan